

POSTANOWIENIE

24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 24 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. B.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej "E." w W.
o roszczenie z art. 231 § 1 KC,
na skutek skargi kasacyjnej J. B.
od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z 25 stycznia 2023 r., II Ca 980/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
 - 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego orzeczenia powodowi do dnia zapłaty.**
- [SOP]**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 25 stycznia 2023 r. (sygn. akt II Ca 980/22) pełnomocnik powoda J.B. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącego przesłanki „przedsądu” należy wskazać, że skonkretyzował on ją poprzez sformułowanie zagadnienia dotyczącego stosowania art. 398⁴ § 3 zd. 1 *in fine* k.p.c. i art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i sprowadzającego się do pytania: „czy istnieje możliwość, ażeby skutek wydania orzeczenia przez sąd odwoławczy, wartość przedmiotu zaskarżenia przy skarżeniu tegoż orzeczenia była wyższa, niż w przypadku wartości przedmiotu zaskarżenia aktualnej przy skarżeniu orzeczenia sądu pierwszoinstancyjnego, wydanego w tej samej sprawie?”. Tytułem uzasadnienia wskazanej przyczyny kasacyjnej skarżący ograniczył się do lakonicznej wypowiedzi odnośnie do wykładni art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c. i zaprezentowania wniosku, „iż na etapie kasacyjnym istnieje co do zasady zakaz rozszerzania wartości przedmiotu zaskarżenia ponad wartość przedmiotu zaskarżenia wskazaną w apelacji, chyba że skarżący dochodzi roszczeń za kolejne powtarzające się okresy lub gdy Sąd *ad quem* orzekł ponad żądanie”, a w ocenie skarżącego w realiach przedmiotowej sprawy wystąpiła taka właśnie sytuacja. We wnioskach skarżący przedstawił pogląd, wedle którego „w ostateczności modyfikacja wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej w relacji do kwoty wskazanej w apelacji jawi się jako zasadniczo dopuszczalna”, a ponadto stwierdził, że, wobec zaprezentowanej argumentacji, udzielenie odpowiedzi przez Sąd Najwyższy na sformułowane we

wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania pytanie (zagadnienie prawne) jest systemowo uzasadnione.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącego przesłanki „istotnego zagadnienia prawnego” należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że za takie zagadnienie, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Wymóg przedstawienia zagadnienia w sposób ogólny i abstrakcyjny sprowadza się do tego, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W rachubę wchodzi więc nie tylko określona staranność i nakład pracy w zredagowaniu zagadnienia, ale przede wszystkim o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa i wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, który może być uznany za istotne zagadnienie prawne (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2007 r., II PK 159/07, niepubl.). Podstawowym, bowiem, celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147). Poza tym istotne zagadnienie prawne może uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko wtedy, gdy ma ono znaczenie dla rozstrzygnięcia o jej zasadności.

Konfrontując zaprezentowane przez skarżącego rozważania, celem wykazania powołanej przesłanki przedsądu z wymogami stawianymi jej w orzecznictwie Sądu Najwyższego, należy stwierdzić, że wymaganiom tym powód nie sprostał. Nie zaprezentował bowiem pogłębionego merytorycznie uzasadnienia wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania przez ten Sąd. Kwestie zaprezentowane, natomiast, przez skarżącego nie można uznać za istotne oraz posiadające walor nowości, w takim stopniu, by uzasadniało to ingerencję Sądu Najwyższego. Należy też podkreślić, że zaprezentowane przez skarżącego wątpliwości, były już przedmiotem wypowiedzi tego Sądu, który stwierdził, że z zastrzeżeniem szczególnych sytuacji, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie może przekraczać wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Innymi słowy, odpowiednie stosowanie do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej przepisów art. 19-24 k.p.c. (art. 398²¹ w związku z art. 368 § 2 k.p.c.) nie może uzasadniać jej aktualizacji przez podwyższenie ponad wartość dotychczasową, a tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie wyższej niż poprzednio w apelacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, OSNC 1997, Nr 4, poz. 42, z dnia 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97, OSNC 1997, nr 10, poz. 162, z dnia 22 grudnia 2002 r., II UZ 11/02, OSNP (wkładka) 2002, Nr 17, poz. 7, z dnia 7 sierpnia 2014 r., II CZ 30/14 i z dnia 7 kwietnia 2017 r., V CZ 26/17) – zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lipca 2023 r., III CZ 90/23. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wyżej wyrażone stanowisko – aktualne tylko przy badaniu dopuszczalności skargi kasacyjnej w świetle art. 398² § 1 k.p.c. – jest wystarczające dla oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej wniesionej przez powoda, bowiem Sąd Okręgowy we Wrocławiu, jako sąd drugiej instancji, wydał postanowienie z 21 kwietnia 2022 r. (k. 423), w którym sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia na etapie postępowania apelacyjnego ustalając ją na kwotę 101 9320 zł. Dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej przez powoda nie budziła więc wątpliwości. Tymczasem skarżący nie wskazał innych przyczyn uzasadniających przyjęcia tej skargi do rozpoznania. Ubocznie należy zauważyć, że przyjęcie stanowiska, zgodnie z którym w rozpoznanej przez

sądy powszechne sprawie na etapie postępowania apelacyjnego, a także konsekwentnie postępowania kasacyjnego wartość przedmiotu zaskarżenia powinna odpowiadać wartości przedmiotu sporu wskazanej przez powoda w pozwie oraz w jego apelacji - w kwocie 13 080 zł - skutkowałaby koniecznością odrzucenia skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej z powodu zbyt niskiej wartości przedmiotu zaskarżenia w świetle art. 398² § 1 k.p.c. Z tych względów należało przyjąć, że w skardze kasacyjnej nie wskazano żadnej z przyczyn określonych w art. art. 398⁹ § 1 k.p.c. uzasadniającej przyjęcie jej do rozpoznania.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹, § 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

(A.G.)

r.g.